

## VLIV AKNÉ NA SEBEPOJETÍ ADOLESCENTŮ<sup>1</sup>

Akné je velmi častým dermatologickým onemocněním, které se objevuje zejména v období dospívání. Dle některých výzkumů (Fried & Wechsler, 2006; Pawin a kol., 2007; Gül & Çölgeçenz, 2015) může akné fyzicky i emočně poškodit daného jedince, ovlivňuje jeho psychickou pohodu a také vnímání sebe sama.

Yoqub, Bajwa a Batoool provedli v roce 2019 výzkum, který byl zaměřen na emocionální dopady akné u adolescentů. Zjistili, že v této souvislosti existuje pozitivní korelace mezi obrazem lidského těla a sebeúctou. Pokud tedy jedinci pozitivně vnímají svoje tělo – v tomto případě svoji pokožku – odráží se tento pocit v jejich sebevědomí a sebepojetí. V rámci této studie byl také zjišťován rozdíl mezi chlapci a dívkami v oblasti akné a sebepojetí. Výsledky výzkumu však prokázaly, že mezi pohlavími nebyl nalezen signifikantní rozdíl.

V souvislosti s těmito výzkumy byl realizován výzkum na české populaci adolescentů, který se věnoval vlivu akné na sebepojetí. Jeho data budou použita pro účely této krátké zprávy. Data jsou však pro naše účely upravena. Výzkum pracoval s výsledky Dotazníku sebepojetí dětí a adolescentů Piers-Harris 2 (dále jen PHCSCS-2).

Náš datový soubor se skládá ze 72 adolescentů ve věku od 15 do 19 let, z toho je 50 % mužů a 50 % žen. Data byla podrobena statistické analýze nejprve pomocí obecného modelu MANOVA a poté pomocí její specifitější formy – Hotellingova testu.

Hlavní cíle této analýzy vychází z výsledků výše zmíněných výzkumů. Chceme:

- a) Zjistit, zda existuje statisticky významný rozdíl v sebepojetí mezi chlapci a dívkami.
- b) Ověřit, zda existuje statisticky významný rozdíl v sebepojetí mezi jedinci s akné a bez akné.

Vedlejším cílem je poté zjistit, zda se liší výsledný osobnostní profil (v PHCSCS-2) průměrného muže liší od osobnostního profilu průměrné ženy.

**Závislými proměnnými** v této analýze jsou výsledky každého jedince (udávané v t-skóru) v subškálách Dotazníku sebepojetí dětí a adolescentů Piers-Harris 2. Jedná se o subškály Přízpusobivost (BEH), Intelktové a školní postavení (INT), Fyzický zjev a vlastnosti (PHY), Nepodléhání úzkosti (FRE), Popularitu (POP) a Štěstí a spokojenost (HAP). Výsledky jednotlivých subškál dávají dohromady celkový skór sebepojetí (TOT) (Obereignerů a kol., 2015).

**Kategorickými proměnnými** jsou pohlaví a příslušnost ke skupině – s akné/bez akné.

---

<sup>1</sup> Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=7>

**Spojitou proměnnou** je věk.

Následující tabulka přehledně demonstruje výsledky analýzy pomocí modelu MANOVA. Významným ukazatelem je v případě tohoto modelu tzv. Wilksova lambda, která vysvětluje vztah mezi závislými a nezávislými proměnnými.

Dle výsledků tohoto modelu můžeme dojít k závěru, že věk ani přítomnost/nepřítomnost akné nemá signifikantní vliv na sebepojetí oslovených adolescentů. Za pozornost ovšem stojí **pohlaví**, které hraje v otázce sebepojetí **významnou roli**. Tento výsledek je v rozporu s výsledkem již zmíněného výzkumu Yoquba a kol. (2019).

**Tabulka 1:** Výsledky modelu MANOVA

	Test	Hodnota	F-statistika	p-hodnota
Počátek	Wilks	0,43	13,71	< 0,001
Věk	Wilks	0,86	1,70	0,14
<b>Pohlaví</b>	<b>Wilks</b>	<b>0,59</b>	<b>7,45</b>	<b>&lt; 0,001</b>
Skupina (exp/kont)	Wilks	0,94	0,68	0,66

Druhá tabulka demonstruje výsledky Hotellingova testu. Pomocí Hotellingova testu jsme ověřovali náš vedlejší cíl. Dle těchto hodnot: **Hotellingovo  $T^2 = 46,82$ ;  $F(6,65) = 7,25$ ;  $p < 0,001$**  a následující tabulky můžeme dojít k závěru, že rozdíl v osobnostním profilu průměrného muže a průměrné ženy **je statisticky významný** (ovlivňuje jej zejména subškála Nepodléhání úzkosti).

**Tabulka 2:** Výsledky Hotellingova testu

Proměnná	Průměr M	Průměr Ž	t-statistika	p-hodnota
BEH t-skór	54,19	53,06	0,71	0,48
INT t-skór	51,69	50,42	0,56	0,58
PHY t-skór	53,19	51,28	0,76	0,45
<b>FRE t-skór</b>	<b>53,61</b>	<b>44,17</b>	<b>4,12</b>	<b>&lt; 0,001</b>
POP t-skór	49,89	49,53	0,16	0,87
HAP t-skór	52,19	49,17	1,42	0,16

## Seznam zdrojů:

1. Fried, R. G., & Wechsler, A. (2006). Psychological problems in the acne patient. *Dermatologic Therapy*, 19(4), 237-240.
2. Gül, A. İ., & Çölgeçen, E. (2015). Personality traits and common psychiatric conditions in adult patients with acne vulgaris. *Annals of dermatology*, 27(1), 48-52. doi: 10.5021/ad.2015.27.1.48
3. Obereignerů, R., Orel, M., Reiterová, E., Mentel, A., Malčík, M., Petružjová, T., Fac, O., Friedlová, M. (2015). *Dotazník sebepojetí dětí a adolescentů PHCSCS-2*. Praha: Hogrefe TestCentrum.
4. Pawin, H., Chivot, M., Beylot, C., Faure, M., Poli, F., Revuz, J., & Dréno, B. (2007). Living with acne. *Dermatology*, 215(4), 308-314. doi: 10.1159/000107624
5. Yoqub, F., Bajwa, R. S., & Batool, I. (2020). Impact of acne vulgaris on self-esteem, body image perception and quality of life among adolescents. *Journal of Pakistan Association of Dermatologists*, 30(1), 26-31.